

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy óra 40 lei.
Nagyváradon: egy óra 40 lei.

Főzerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR
Feladat-vezető: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szilágyi Dezső) utca 6.

Fiume Olaszország nemzeti ügye

Kiélesedik az olasz-jugoszláv konfliktus

Néhány hétig ugyancsak feszült izgalomban tartotta Európa diplomáciáját az olasz-görög viszály, amit csak a legnagyobb mesterkedéssel, a diplomáciai sakkhuzások külsőséges fogásaival sikerült a Népszövetségnek úgy ahogy elsimitani. Az a tény azonban, hogy Görögországot rábirták elégtételadás módozatainak elfogadására, még korántsem jelenti azt, hogy ez a konfliktus tényleg le is került a napirendről — amint azt egyes külföldi hírforrások feltűntetik. Legalább is Mussolini nyilatkozatai másként világítanak az ügy kulisszái mögé. Mussolini Korfú kiürítése elé újlag nehézségeket gördít. Az olasz-görög ügy elsímitására minden remény meg van, sokkal komolyabb és veszedelmesebb azonban az az ellentét, amely most Fiume kérdése körül robban ki Olaszország és Jugoszlávia között. Olaszország a leghatározottabban ragaszkodik Fiuméhez és ebben az ügyben már el is küldötte ultimátumát Jugoszláviának, mely egyelőre — a válaszára — halasztást kért. Az olasz diplomácia, helyesebben maga Mussolini, már úgy állítja be a helyzetet, hogy a kérdésben nem tűr el semmiféle idegen beavatkozást és Fiume kérdését Olaszország nemzeti ügyének tekinti.

A mi a görög ügyet illeti, a nagyköveti konferencia tegnapi ülésén utasította az olasz delegátust, szerezzen felvilágosítást kormányától, miképp akarja Korfut kiüríteni.

A gyilkosság megvizsgálására kiküldött bizottság hétfőn megjelenik a helyszínen. Ha ez a szabályszerű vizsgálat megkezdését jelenti, akkor a nagyköveti konferencia megkezdheti Korfú kiürítésének előkészítését.

A római Messagera jelenti Párisból, hogy a nagyköveti értekezlet Mussolinótól kérte, hogy szeptember tizenhét és szeptember 25-ike között, mikor kívánja Görögország erkölcsi jóvátételét átvenni és nevezze meg, hogy melyik követelésének a szövege a legszabatosabb.

A római Tribuna támadja a külföldi köröket, amelyek feltételezik, hogy Olaszország nem tartja meg Korfú kiürítésére vállalt kötelezettségét.

A nemzetközi flotta megjelenése Pireusban, a görög bocsánatkérés átvételére valószínű huszadikán lesz, a meggyilkolt olasz tisztek holttestét is tizenhét és huszadika között teszik hajóra Prevezában.

Lapjelentések szerint Korfuban a görög kormány le akarja tartóztatni az epirusi bizottság tagjait és Bodzaris ezredést, akit leginkább bűnösnek tartanak. Nyolc embert már eddig őrizetbe vettek és Janinába szállítottak.

Mussolini a Daily Mailnak kijelentette, hogy Fiume anyagilag többbe került Olaszországnak gazdasági értékénél. A kérdés — ugymond — ma már nemzeti ügyvé vált. Reméli, hogy Jugoszlávia elfogadja az olasz javaslatokat. Új tárgyalások, Mussolini szerint, nem vezetnének

semiféle eredményre és főképpen az ide-özvetítés volna céltalan és kilátástalumnak összekötő kapocsnak kell

Az ostromállapot és a cenzura eltörlését kérik

Közigazgatási vita a tisztviselők áthelyezéséről — Hodor prefektus beszéde a megyei közigazgatási bizottság ülésén

A múlt hónapban a megye közigazgatási bizottsága nem tarthatott rendes havi ülést, mert Hodor Viktor az új prefektus, aki elnöke hivatalból a bizottságnak, — csak tizenötödike után vette át hivatalát és így kellő tájékozódás nélkül nem tarthatta meg az ülést. Így a múlt hónap eseményeit is a tegnapi ülésén tárgyalta le a bizottság.

Dél előtt tíz órakor Hodor Viktor prefektus nyitotta meg az ülést.

— Első ízben van alkalmam a közigazgatási bizottság ülésein elnökölni és ez által aktív részt venni a megye közigazgatásának teljes igazgatásában. Az adminisztráció rendszerében legfontosabb tényezőnek tartom a közigazgatási bizottságot, éppen azért kérem a bizottság tagjait, támogassanak engem munkámban, hogy a közérdek kívánalmainak teljes egészében eleget tehessek.

Nem akarom itt részletezni programomat, de kijelenthetem, hogy eredményes munkát csak a törvény tisztelete, annak igazságos alkalmazása, a

polgárság politikai, nemzetiségi és vallásszabadságának biztosítása által hiszem elérni.

Ennek biztosítéka pedig elsősorban a harmónikus együttműködés.

Üdvözlöm önöket és azon reményemnek adok kifejezést, hogy ennek az érdekében kifejtendő munkában önök lelkes, lelkiismeretes, hazafias és reális támogatásukkal segítségemre lesznek és megteremthetik a teljes konszolidációt.

A közigazgatás betegsége: a korrupció

A prefektus megnyitó beszédére először dr Zigre Miklós válaszolt:

— Az impérium átvétele óta — mondja — a közigazgatás átmeneti periódusban van. A régi adminisztrációs rendszer nem maradhat, mert nem felel meg a mai követelményeknek. Új Nagyrománia közigazgatásának haladnia kell a mostani idők szellemével és rendszerébe be kell plantálni a demokráciát, amelyet az idők természetes evolúciója hozott magával.

Az új közigazgatás az alkotmányosság és törvénytisztelet jegyében kell, hogy dolgozzon és szíven kell, hogy viselje a polgárság érdekeit. Biztosítani kell a hatóság respektálását és tiszteletét és meg kell teremteni a harmónikus együttműködést minden dolgozó polgárral a fejlődés és a konszolidáció érdekében.

lenni Olaszország és Jugoszlávia között, nem pedig Páris almája, mint eddig. Római körökben Franciaországról az a föltevés, hogy ebben a kérdésben nem áll Jugoszlávia mellé. A belgrádi kormány egyébként az ultimátum határidejének meghosszabbítását kérte Olaszországtól és valószínű, hogy ezt a kérést teljesítik is.

A közigazgatás régi strukturáját nem lehet fenntartani, de az új alapok még nincsenek lerakva. Éppen ezért van szükség olyan egyénekre, akik garanciát nyújtanak arra, hogy képesek megteremteni az új, modern adminisztráció alapjait. A prefektus ma nemcsak a kormány exponense, de a közigazgatás vezetője is. Ezért kell, hogy garanciát biztosítson arról, hogy a tisztviselő érvényt szerez a polgári jogoknak és a törvényeknek. Kéri a prefektust, minden erejével hasson oda, hogy

megszüntesse a közigazgatás nagy betegségét, a korrupciót.

amely a világháború következménye és kóros tünet az egész világon.

A közigazgatási bizottság mai formájában és alkotottságában tulajdonképpen csak a régi hagyomány itt maradt formája. Nem választás útján ülnek a tagok a bizottságban, hanem kinevezik azokat és mégis nagy jelentőséget kell, hogy tulajdonítsunk annak, mert vezetője a megye közigazgatásának és a népnek.

Megnyugtató az a tudat, hogy a prefektus régi közigazgatási tisztviselő, aki kitűnően ismeri az adminisztrációt és tapasztalatai vannak a múltból. Azok az intézkedések, amelyeket eddig tett, a legmodernebb principiumok vezették és ez biztosíthatja a harmónikus együttműködést a prefektus, a közigazgatási bizottság és a tisztviselők között, és biztosíték arra, hogy a törvények és a jog tisztelete fogja működésében vezetni és megértéssel, jóakarattal intézi majd a polgárság ügyeit.

A közigazgatási bizottság nevében üdvözlözi a prefektust.

Dr Lázár Aurél a tisztviselő-kérdésről

Dr Zigre Miklós után dr Lázár Aurél országgyűlési képviselő emelkedett szólásra:

— Dacára annak, hogy az a politikai irány, amelyet én képviselek, nagy mértékben különbözik attól, amelyet ön, mint prefektus itt reprezentál, mégis meg vagyok győződve arról, hogy ez a politikai nézetkülönbség nem lehet oka annak, hogy ne találhassunk egy semleges, közös területet, amelyen eredményesen együtt dolgozhassunk. Ez a semleges terület: a közigazgatás. Mióta a közigazgatási bizottság tagja vagyok mindig teljes objektivitással dolgoztam a megye érdekében.

— Meg lehet állapítani, hogy a prefektus eddigi működése máris egészségesebb helyzetet teremtett. A közigazgatást

eddig az abszolutizmus rendszere uralta. A prefektus eddigi intézkedései azt bizonyítják, hogy működése törvényes lesz és őszinte, mert törvényesség és őszinteség nélkül nem lehet kormányozni és ez teremthet egy olyan atmoszférát, amely most még hiányzik.

— A prefektus hatásköre nagy és nehéz abban határt vonni, amely megállapítsa, hogy meddig a közigazgatás és meddig a politika. Ezért nem is mint a kormány, hanem mint a megye képviselőjéhez fordulok önhöz.

— A mai kormányzásból teljesen hiányzik az alkotmányosság és a megyei autonómia.

Jacob János: Maguk vették azt ell.

Lázár: Igaz, hogy mi vettük azt el abban az időben, amikor a kivételes állapotok következtében így kellett intézkednünk, de röviddel azután már elkészült a tervezet a megyei és községi autonómia visszaállítására és csak az utánunk következő Averescu kormány akadályozta meg, hogy azt újból életbeléptessük.

Kérem a prefektust, működjön mindenkor úgy, ahogy a megye autonóm élete megkívánja.

Biztosítsa a tisztviselő békés, családi életét azzal, hogy nem teszi ki az áthelyezés állandó veszélyének és törvényesen folytathatja funkcióját. Hiszen törvényeink vannak nekünk, csak hiányzik a fundamentuma, a pontos végrehajtás. Minden a prefektustól függ. A helyzetet úgy bírálja el, hogy legyen tekintettel a különös helyzetekre. Segítsen fenntartani az autonómiát és az ellenőrzési jogot, hiszen ez a közigazgatás és a megye eminens érdeke.

Hodor prefektus válasza

Hodor prefektus válaszában megköszöni az üdvözléseket és a bizalom előjelezését. Meggyőződése az, hogy a helyzetten segíteni csak kéz a kézben összefogva lehet.

Ezután Fildán Viktor megyei főjegyző a július és augusztus havi helyzetjelentést olvasta fel. Ismerteti a két hónap folyamán elrendelt jegyzői áthelyezéseket és rendelkezési állományba helyezést.

A megyei utak épségben tartására és megjavítására nem elegendők az előirányzott és az útdók címén befolyt összegek, ezért az útdók felemelését javasolja.

A tisztviselők elmozdítását hatatlanságáért

Lázár: Szeretné, ha a prefektus ezen az ülésen leszögezne egyes álláspontokat, amelyek jövő tevékenységét vezessék. A főjegyző jelentésében több áthelyezésről és rendelkezési állományba helyezéséről is szól. Ezt nem lehet tudomásul venni. Lehetetlen állapot az, hogy egy jegyzőt, aki a község tisztviselője, a prefektus áthelyezhesse. A törvény a jegyzői állást választással tölteti be. Az a szerencsétlen rendelet, amelyet kivételes állapotban hoztak ki, mondja, hogy a jegyzők kinevezés útján foglalják el helyüket, de nem mondja ki, hogy a jegyző áthelyezhető volna.

Az új közigazgatási törvény teljes autonómiát akar adni a községeknek. Most, amikor már ötödik éve, hogy az impériumot átvettük, nem lehet a régi rendszert fenntartani, amelyre kivételes állapotban szükség volt.

Egy másik fontos kérdés a tisztviselők nyugdíj-ügye. Egyeseket erőszakosan, anélkül, hogy a tisztviselő kérte volna, nyugdíjaznak minden komoly ok nélkül, sőt politikai szempontokból a szolgálati érdemeiket is mellőzik.

Ismerteti még dr. Lázár azokat az anomáliákat, amik a községi bírakkal történtek és amelyek csak a nemzeti méltóság kevés értelmű a nép, nem lehet ezt a kérés lerontására alkalmasak. Bármennyire is dőst csak kimondott frázisokkal elintézni, ha a tettek elenkeznék a kimondott szavakkal. Legyen már rend és csend. A pa-

raszt érezhesse azt már, hogy polgára és nem jobbágya az országnak. Egy példát csak: a tenkei bírót, aki magyar ember, az állammal szemben teljesen lojális volt, most, hogy elmozdították, a magyar lakosok természetesen gúnyolják, mert lojális volt az államhoz és most mégis elcsapják. Így nem lehet példát mutatni.

A csendőrség

A főjegyző ielentése, — folytatja dr. Lázár Aurél — nem emlékezik meg arról a rekvirálásokról, amelyet a csendőrség hajt végre a megye egyes községeiben. Egyszerűen elrekvirálnak szükségleti cikkeket és néha fizetnek, néha nem.

Az ostromállapot és a cenzura

A megyei utak javításánál is nagy erőszakot alkalmaztak.

Végül kéri, hogy ha az új alkotmány érvénybe lépett, úgy azt tartsák is tiszteltben.

Az alkotmány értelmében nem lehet érvényben tartani az ostromállapotot és a cenzurát.

Kéri a prefektus intézkedését, illetve intervencióját illetékes helyen a cenzura és ostromállapot megszüntetése érdekében.

Csak fegyelmmel lehet elbocsájtani a tisztviselőt

Hodor prefektus: A tisztviselő kérdésben elhatározott szándékom, hogy tisztviselőt elbocsájtani állásából fegyelmi vizsgálat nélkül nem lehet. Eppen így büntetni sem. Ez különben a kormány akarat is. A fegyelmi fórumok most még a régi rendszer szerint működnek. Ezt a jövőben is figyelembe kell venni. Az áthelyezések tekintetében az álláspontom az, hogy ha egy hatósági tényezőnek joga van tisztviselőt kinevezni, akkor joga van azt áthelyezni is. Nyugdíjazni a tisztviselőt csak annak egyenes kérésére lehet, vagy edig fegyelmi ítélet útján, ha az jól meg van indokolva. Még egy kivétel van, de ezt is csak a minisztertanács határozata folytán hajtom végre: azoknak a tisztviselőknek az elmozdítása, akik nem bíráják az állam nyelvét.

— A kivételes állapot megszüntetése érdekében interveniálni fogok illetékes helyen.

Ezután még néhány felvilágosítást ad a tisztviselő-kérdésben.

Dr. Zigre: Le kell szögezni azt, hogy a régi ideológia nem állja ma meg a helyét. A régi községi és megyei tisztviselő a község és a megye alkalmazottja volt, ma az állam alkalmazottja, tehát az állam kormánya szervei rendelkeznek vele. A tisztviselő áthelyezhető, de az áthelyezést magasabb szempont kell, hogy vezesse. Az áldozatokat minden nagy kialakulásnál meg kell hozni, de csak körültekintéssel. Itt fontos és jelentős a vezető tisztviselő szerepe.

Dr. Lázár után dr. Popovici orvosfőnök

beszél. Erről külön cikkben számolunk be. Ezután az egyes szakreferensek ismertetik az elmut két hónap fontos eseményeit.

A nagyváradai lóversenyek

Lázás érdeklődéssel várja Nagyvárad társadalmát a szombati és vasárnapi lóversenyeket. Nem csoda — tizenegy év óta hiányzik a publikumnak ez az összeleji izgalom, amelyet a lóverseny, a pompás futtatás nyújt.

Most adta ki az 5. huszárezred tisztikara a verseny hivatalos jegyzékét, amely a következő:

I. nap. Szept. 15. Szombaton. Dél előtt fél 10 órakor:

1. Lóidomító tisztverseny.
2. Lóidomító legénységi verseny.
3. Manchiy verseny (legénység.)

Délután 3 órakor:

1. Carrousel: az 5. Rosiori ezred tisztjei és továbbszolgálói.
2. Rendes akadályverseny tiszték részére.
3. Akadályverseny továbbszolgálók részére.
4. Magas akadályverseny tisztéknek.
5. Akadályverseny ténylegesen szolgáló legénység részére.
6. Különleges akadályverseny tiszték és urlovasok részére.
7. Jeuz de burres.

Belépődíj: tribün 40 lei, korzó 20 lei. Katonák és családtagjaik felét fizetik. A jegyek délelőtt és délután érvényesek.

Jury: Elnök Olteanu tábornok. Tagok: Ioanit és Dengle ezredesek, Scheletti és Glatz kapitányok.

II. nap. Szept. 16. Vasárnap. Délután 3 órakor:

1. Sövényfutás továbbszolgálók részére. 2500 méter.
2. Sövényfutás tiszték részére szolgálati lovakon. 3000 méter.
3. Sövényfutás tiszték részére bármilyen lovon. 2500 méter.
4. Steeple-chase (akadályverseny) tiszték és urlovasok részére saját lovakon. 3000 méter.
5. Sikfutás biharmegyei parasztok részére. 3000 méter.
6. Vadászverseny az 5. Rosiori ezred legénysége részére.

A 4 első versenyre fogadásokat elfogad a totalizátor iroda 20 és 100 leies tételekben.

Jury: Elnök Olteanu tábornok. Tagok: Dengel ezredes, Stors alezredes, Hodor Viktor prefektus, dr. Bucico Coriolan polgármester, dr. Tempelean Dezső alispán. Pályabírák: Dumitriu és Constantinescu alezredesek. Startőr: Florescu alezredes. Totalizátorok: Bodnár János és Pántya Béla.

Belépődíjak mint az első napon. Jegyek előre válthatók a Sonnenfeld-féle papírútlekben és a versenynapokon a pénztárnál. Katonazene. Buffet.

MAX LINDER

a világhírű filmkomikus egyik leghíresebb szerepében, Tristan Bernard nagynevű író

A kis kávéház

cimű egész estét betöltő rendkívül humoros és karagató vígjátékában

Csütörtök — Péntek — Szombat — Vasárnap

Az Atlanticnyári moziban
pont 3/4 9 órakor.

Az „APOLLÓ” moziban
5, 7 és 9 órakor.

A zenekart Gorodinsky Sasa elismert zongoraművész dirigálja.

Az ipari részvények 30 százalékát felajánlotta Németország

Közvetlen tárgyalások a franciákkal — Aranyfedezeti márka lép életbe

A „Berliner Tageblatt” értesül, hogy a jövő héten a kormány, a birodalmi bank és a magánbankok egy aranyjegybank felállításáról fognak tárgyalni, amely a birodalmi bankkal szerves összeköttetésben állna.

A birodalmi bank átveszi az új bank kéjének tekintélyes részét és a saját anykészetéből is átenged a bankjegyek fedezésére. Az új bankban résztvevő magán körök a tőke fennmaradó részét de azafizetés ellenében veszik át. A kiadás bankjegyeket arannyal, a devizákat anykhitelképes gazdasági körök aranyaltóival fedezik.

A berlini „8 Uhr Blatt” párisi jelentést közöl, mely szerint minden cáfolat ellenére fenntartják azt a hirt, hogy

Németország és Franciaország megkezdették a közvetlen tárgyalásokat.

A német kancellár a francia nagykövettel megkezdte a tárgyalások előkészítését. Allitól egy magas állású francia zemélyiség a birodalmi pénzügyminisz-

terrel folytatott tárgyalások után konkrét javaslatokkal Párisba utazik.

A francia külügyminisztériumban tegnap este megerősítették a német-francia érintkezés híreit. Hangoztatták, hogy a berlini nagykövet a kancellártól formális ajánlatot nem kapott.

Az „Independance” belga lap írja, hogy néhány napja Stressemann meghívta gróf De la Faille berlini belga követet tanácskozássra az új jóvátételi tervről. A tárgyalások kedvezően indultak.

Németország felajánlotta valamennyi német iparvállalat részvényéből harminc százalékos részesedést.

Stressemann beismerte, hogy Németország végromlás előtt áll és a katasztrófát csak úgy kerülheti el, ha eddigi módszereitől radikálisan eltér. A Daily Telegraph úgy értesül, hogy a közvetlen tárgyalások és megegyezés módszerét Franciaországgal Curson párisi látogatása idején tanácsolta a németeknek az angol diplomácia.

A szerbek nem nosztrifikálják a Romániában szerzett diplomákat és nehézségeket támasztanak a Romániában tanulni akaró román ifjak utieleveinek kiállításakor. Szentmihályon a verseci O-juna bombamerényeket akart elkövetni a dr. Zs. Á. n. elnöke alatt összehívott román párt kongresszusán.

A belgrádi „Tribuna”, mely felhivatalos kormánylap, vizontvadjában felhívja, hogy a román agrárreform tisztán a kisebbségi erők megemmisítését célozza. „A románok — írja a Tribuna — mindent elkövetnek, hogy a Bánát szerb népét elrománosítsák.” A lap statisztikai adatokat közöl a határmenti szerb többségű faluról. A román agrárreform hatalmas földterületeket vett el a szerb egyházak ségétől, ezzel lehetetlenné téve a szerb iskolák fennmaradását. A szerbket román iskolákba kényszerítik. Ez az első aktusa az elromanosításnak írja a Tribuna, mely nem fukarkodik felháborodó kitételekkel, bár ugyanakkor hidegen és észrevétlenül siklik el a jugoszláv magyarság ugyanazon kisebbségi sérelmei mellett. És ugyanez a helyzet megfordítva is.

És ugyanez a helyzet megfordítva is.

A tanács orvosolta a kegyeletsértést

A „Nagyvárad” tegnapi száma vezető helyen foglalkozott az azal a kegyeletsértő intézkedéssel, mely a Páris patat beoltozásával áthelyezett illemhelyet a Szigligeti szobor elé állította. A cikk felhívta az illetékes fórumok figyelmét s Kőszeghy József főmérnök javaslatára a tanács már tegnap foglalkozott ezzel a kérdéssel s a polgárság legteljesebb megnyugvását kiváltó intézkedést fogantatott.

A tanács elsősorban kifejezést adott ama körülménynek, hogy nem volt szándékában a magyarság érzékenységén sebet ejteni. Más hely a főnti fronton nem állt a szépsézet bi-zottság rendelkezésére, mely a szobortól husz-harminc méternyi távolságban, közvetlen a Markovits-laktanya előtt fákkal elkerítetten megfelelőképpen vélte elhelyezni ezt az intézményt. Tavol állott minden szándék a tanács bármely tagjától is, hogy kegyeletsértést kövessen el a város nagy szülőttével, Szigliget Edével szemben.

Miután a körletben alkalmasabb hely nem volt található, a tanács elhatározta, hogy az illemhelyet a Nagyvásártérre helyezi, mely a koncentrált piaci forgalom folytán direkt szükségelt az intézményt.

Dorian filmszínház

Ma, csütörtökön utoljára

Szegény császár

Regény a szabadkőművesek történetéből 5 felvonásban — A főszerepben:

Hugó Werner Kahle Dorian film.

Holnapitól kezdve látható az utolsó évtized leghatalmasabb történelmi filmje

A hóhér polosa.

RIP.

Irta: Megyeri Ferenc

— Hittanból most „erkölcsant” tanulunk

(Szép, hogy legalább gyermekkorunkban megtanítanak bennünket erkölcsben, felebaráti szeretetben, becsületben, magassabb eszmékben hinni. Jó, hogy csak egyenként ábrándulunk ki, de a társadalom még sokáig tündérmeséssel kell, hogy a gyermekeket nevelje.)

— Most a poetika a kedvenc tantárgyam.

(Pedig a poetikát is leszállították az utolsó éposz elhangzása után trónusáról. Ki is volt az utolsó epikus? Hova lettek a hősköltemények, hova lettek a versek? Valaha a legszázazabb tudományt is, grammatikát, földrajzot, mind versben tanították. Ma a versből már csak az maradt meg, ami nem is vers.)

— Schiller balladái...

(Ah, ez az én Münchhausen esetem. A nagy hidegben a kürt nem adta ki a belesfuit hangot, de a vacsora melegénél meg-eredtek az addig befagyott áriák. Mi bizony még sokan bemagoltuk Schiller balladait, de csak sokkal később, az érzés melegénél olvadt fel a szózavar bájos melódiává, szivnemesítő értelemmé.)

— Buffon, Discours sur le styl...

(Igen, a stilus az maga az ember. Minden részlet valójában már az egészet is egyértelműleg meghatározza: nincs természetben két egésznek teljesen azonos részlete. A nagy francia tudósunk esztétikai vonatkozásban felállított tétele a népek, társadalmak minden vonatkozására általánosítható, még az üzleti életre, sőt a tudományra is.)

— Fizika tanárunk ma a tér és az idő realitívásáról és az atomok felbomlási folyamatáról adott elő.

(Nekünk a tér és az idő még szükség-szerű elméleti formák, végtelen, független megadottságok voltak. Az atomok felbomlatatlanságának tana pedig szentség volt. Ki hitte volna, hogy egyik leghasznosabb, legkézenfekvőbbnek látszó hipotézisünk alig száz éves korában kimulik? Milyen kétkedéssel fogadtuk az új tanok első abszurd hírét és mily nem várt könnyedséggel adtuk fel régi hitünket az új, felsőbb-séges, hódító elméletekkel szemben! A drótnélküli táviró és telefon, a repülőgép, a fény anyagisága, az anyag állhatatlansága, az idő mint imaginárius térdimenziója, az idő mint közelfogadottak, mint amennyire abszurdumok voltak még csak harminc évvel is ezelőtt.)

Régi tanárainról kérdezősködtem. Fiatal barátom a nevüket sem ismerte. Azaz egyet mégis ismert: vagy két hónap-

ja temették el a francia tanáromat. En viszont azokat a tanárokat nem ismertem, akiket ő sorolt fel. Itt is volt egy kivétel, egy osztálytársammal. (Ugyan régi pajtásom, látod-e te is a szakadékot a mi gyermekkorunk és a ma között?)

Megköszöntem a felvilágosításokat és indultak visszafelé a hosszú, homályos folyosón. Nem szökdelve, nem vágatva, hanem lassan, szomorúan. A fölépcsőn sem akarok már felmenni, senkit sem keresek, semmit nem akarok látni. Mit is csináljak én itt tulajdonképpen? Itt már mások tanítanak, más generációt, más igazságokra bizonyára a még meg nem döntött tantételekre is másként, mint ahogy bennünket. Emberek, eszmék, igazságok mind megváltoztak, kicsérélődtek, csak ez a nagy, sárga, kopott épület maradt vissza változatlanul, melyet most, kiérve a keskenynek feltűnő útra, másik oldaláról próbálok egy tekintetbe befogadni. Várok egy pillanatig, hátha most felébredek: hát, ha ez is csak mégis álom volt, mint sok, ha ez is csak mégis álom volt, mint sok, sok előző álomképem.

... Tehát nem. Ez most valóság volt. Most pedig fejtünk le magunkról az emlékek kedves, borongós hinárait és az idő folyamának sekélyes partiáról men-jünk csak be a sodorba. Nézzünk a dolgaink után.

Irta: Dr Lengyel Zsigmond

Ebből megállapítható, hogy a bérérték aránytalan összegben megállapítva nemcsak a háztulajdonost, de egyben a bérlőt is, vagyis a polgárok összességét sújtja, úgy, hogy közös érdek az, miszerint az e téren felmerült aránytalanságok és méltánytalanságok mielőbb kiküszöbölve legyenek.

A lakáshivatal megszüntetésével azt remélték sokan, hogy felszabadulnak a lakások, lesz lakás. Az eredmény: nagyobb a lakásínség mint volt. Azaz demogy, akinek van pénze van lakása is. Az árákról beszélni piulás nélkül nem lehet. Egy szoba konyha lakás díja 15-20 ezer lei. Ügynökök foglalkoznak lakáskiadásokkal. Ez most a legújabb kereseti ág, amelynek karjai alá nem tud nyulni a törvény keze, mert titokban folytatják. Eddig is foglalkoztak ezzel az üzletággal sokkal jobb emberek, mint akikről feltételezni merete volna az ember, de az üzlet nem virult olyan nagy általánosságban, mert mégis csak gátat szabott a lakáshivatal, legalább is a szegény emberek egy-két szobás lakásaira. Most azonban ha lakás kell valakinek, érdeklődik iránta, a földből, föld alól előáll egy ügynök és sültögvá kijelenti: van lakásom jó egy szoba konyha, azonnal beköltözhető ára 15 ezer lei. A lakásigénylő ravaszkedik, hogy ha látja előbb a lakást hajlandó esetleg kivenni. De az ügynök még ravaszabb, csak akkor hajlandó megmu-

Most a pénzügyigazgató felszólította a özvegyet, hogy a kincstári lakást szeptember 30-ig adja át, különben kénytelen kilakoltatni. Az özvegy férje halála óta járta a lakáshivatalonnan adtak is lakást neki egyszer, de miniszár esetben kilencvenszer a törvényszék vizs-szatolta. Mostanig csak a pénzügyigazgató jó-szívűségéből lakhatott a kincstar épületében, azonban mindennek van határa, a lakásra szük-ség van és ha az özvegy 30-ig nem költözik ki, kitéssik az utcára. Az ügyörökök ajánlották neki nem egy lakást, de 15—20 ezer lei ho-norációért. Honnan vegyen ennyi pénzt, mikor élni sem tud. Kérte a szerkesztőségünket hív-juk fel a közönséget, hogy akinek van egy szoba, konyha lakása leltépesi díj nélkül adja neki tudtára, megfizeti a tisztességes bért.

44-38861-1000
 Sir Reg. Ferdinand M. 3 (P) 10-1-41 :: 10-1-41

Értesitem nagyrabecsült vevőimet, hogy őszi kelmém raktárra érkeztek Kabát kelmék, cotleín, moaré és crünnér szövésben, kabát pelüchők minden színárnyalatba. Az idény legszebb újdonságai, kosztüm kelme újdonságok, csikozott alj kelmék, francia velour chiffonok, selyem marocain, broche, moaré és mattiasse újdonságok, vásznak, fehérneműek, Schroll-féle chiffonok, függöny tussorok minden szélességben, asztal-neműek, kávék kiegészítők, türelkőzők, Himalája plaidok. — **Papla-nok és matracok méret szerint.** :: :: :: :: :: ::

Győződjen meg mindenki, hogy áruházam páratlan választékkal rendelkezik és áram biztosul szellőztető vállalkozásom jó hírneve garanciája.

Legnagyobb Gummi kabát választék
Haas Lipót Linoleum gyári
lerakotában

Férfi és női gummi kabát reklám ára	875	Lei
Férfi gummi kabát	1190	"
Férfi gummi kabát szövet külsővel	1750	"
" " " " " rekl.	1900	"
" " " " " " "	2200	"
Női gummi kabát reklám ára	1190	"
" " " " " . .	1800	"
" " " " " . .	1850	"

LIDONSÁGOK

* **Enyhitik az ostromállapotot.** A Magyar Párt nemrég emlékiratot nyújtott át a kormánynak és Petala tábornoknak az ostromállapot megszüntetése tárgyában. Petala tábornok a közigazgatási hatóságok kedvező információira, mint Kolozsvárról jelentik, elhatározta, hogy az ostromállapot végleges eltörléséig a saját hatáskörében bizonyos enyhítéseket fogadatosít. Ezek szerint tehát remény van arra is, hogy legelsősorban a határmenti sajtó kerül ki a cenzura immár maholnap évtizedes béklyói alól.

* **Harangszentelés Váradcséhin.** A váradcséhi görög katolikus egyház fényes ünnepségek között szentelte fel a templom új harangját. Ternován Viktor lelkész érdeme, hogy az új harang elkészült. Jelen voltak az ünnepségen Nagyváradról dr. Frentiu Valér püspök, aki a misét celebrálta, dr. Lázár Aurél, dr. Blegye László, dr. Popa Tódor, Sfurlea főszolgabíró s még számosan. A szent mise után bankett, majd jól sikerült népiünnepély volt.

* **Moskovits József dr. összeférhetetlensége.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy a közüzeneket felülvizsgáló bizottság ülésén dr. Moskovits József inkompatibilitást jelentett be önmaga ellen. Indokolása azonban téves volt, mert Moskovits József abban látott összeférhetetlenséget, hogy ő a villamosüzem felügyelő bizottsági tagja.

* **A nagyváradai fémjelzőállomás megszüntetése.** A vámfőnökség közli, a helybeli vámhivatal e hó. 11-én rövid hirdetésben közölte a pénzügyigazgatásnál volt fémjelzőállomás megszüntetését, s a jövőben kövendő eljárást, a hirdetés keltétől számított 15 napi haladék engedélyezése mellett. A románul nem tudó érdekeltek kedvéért ez uton hozzuk a közönség tudomására a hirdetésben foglaltakat magyar fordításban: A pénzügyminisztérium az illeti vámhivatalnak adott utasításával a pénzügyigazgatásnál létezett fémjelzőállomást a fémjelzőeszközök bevonása mellett felszámolta. Ennek következtében az órák arany és ezüst tárgyak eladásával foglalkozók a fémjelzendő tárgyaikat, legyenek azok belvárosi készítmények vagy külföldről behozottak a kolozsvári vámhivatalnál létesített fémjelzőállomásonál annál is inkább mutassák be, mert a hirdetés közzétételétől számított 15 nap elteltével az ezen rendelet ellen vétők ellen kiadási jegyzőkönyv fog felvételni.

* **Egy kereskedő tragikus halála.** A Benedek fivéreket jól ismeri egész Nagyvárad, a kereskedőtársadalom szimpatikus és tevékeny tagjai voltak ők mindenkori. Benedek cukarkereskedőt súlyos csapás érte most, testvére Benedek Sándor zöldfa-utcai festékkereskedő a zsidó nagyünnep második napján hirtelen elhunyt. Benedek tragikus halálát gyomormérgezés okozta. Az életerős, egészséges kereskedő néhány napja csak, hogy megbetegedett. Közvetlen okát a betegségnek nem tudják, csupán annyit, hogy olyan húst ehetett, a melyet a légy megköpött. Benedek csupán erős gyomorrontást vélt betegsége mögött, melyen már az orvosi beavatkozás sem tudott segíteni. Benedek Sándor rövid, de kínos szenvedés után 38 éves korában meghalt. Kiterjedt család gyászolja. A tragikus halál városszerte szinte részvétet váltott ki. Temetése csütörtök délután 4 órakor lesz.

* **A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok elnöksége felkéri a Csarnok összes tagjait,** hogy Benedek Sándor kereskedő f. hó 13-án, csütörtökön d. u. 4 órakor a Telek-utca 5. sz. háznál leendő temetése alkalmával teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **Szeptember 15-én kiűritik az olaszok Korfut.** Párisból jelentik: A Petit Parisien értesülése szerint a Népszövetség arról értesült, hogy az olaszok szeptember 15-én kiűritik Korfut. Ezzel végleges megoldást nyer a már európai viharra fenyegető görög-olasz bonyodalom.

* **Az Iparos Menház felsegélyezése.** Az a nagyarányú mozgalom, melyet az Ipartestület titkára és vezetősége az elaggott és munkaképtelen iparosok felsegélyezése és eltartása ügyében megindított, örvedesen halad előre és kilátás van rá, hogy az adakozás és megindított gyűjtés folyamán megfelelő anyagi eszközök fognak előállni, mellyel az Iparos Menház létét és fennmaradását egyelőre átmenetileg biztosítani lehet. De, hogy az iparos nyomor enyhítve és az elöregedett munkaképtelen szegény iparosok a koldulástól megmenthetők legyenek, a gyűjtés és adakozáson kívül elhatározta az Iparosság, hogy állandó jövedelmet biztosító felolvasó estélyeket, szórakoztató előadásokat és táncmulatságokat fog rendezni, melynek bevételeit ezen humánus és jótekonny célra fogja fordítani.

* **Nyolcvannégyezerszáztizennégy a tokiói halottak száma.** Londonból jelentik: A Timesnek jelentik, hogy a legutóbbi péntekig Tokióban 84114 holttestet találtak. Valószínű, hogy még ez a szám se végleges.

* **Gyászrovat.** Dr. Emil Costea consilier la Curtea de Apel 46 éves korában elhunyt. Temetése ma, csütörtökön délután 4 órakor megy végbe a kapucinus-utcai gyászházról.

Joan D. Bogdán nagykereskedő 43 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe a templom-utcai gyászházról.

Szöke Ferenc építőmester 38 éves korában elhunyt. Temetése holnap, pénteken megy végbe a közkörház halottasházából.

* **Jansen kettős a Bonbonnierben.**

* **Ölt a villamosáram.** Tegnap délután Huszár-utca 3. szám alatt a villanyvezeték megérintette Kis Tódor pékmester. A vezeték azonnal agyoncsújtotta a szerencsétlen embert, aki pillanatok alatt meghalt. A rendőrség s a villamosmű emberei azonnal kiszálltak a helyszínre és megállapították, hogy a szerencsétlenség úgy következett be, hogy két vezeték — egyikben 300, a másikban 150 voltos áram volt — összeért és az egész városrészben 300 wattos áram terjedt szét a vezetékekben. Amikor Kis Tódor hozzáért a vezetékekhez, a nagyon erős áram agyonvágta.

* **Iparosok gyűlése.** A női szabó iparosok folyó hó 17-én, azaz hétfőn este 8 órakor az órák, aranyműves és ékszerész iparosok pedig 16-án, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor gyűlést tartanak az Ipartestület helyiségében. Felkérjük az illető szakosztály tagjait, hogy tekintettel a tárgysorozat fontosságára, a gyűléseken minél teljesebb számban megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* **Az állami elemi iskolákban a beiratások e hó 15-én, az előadások pedig szeptember 22-én kezdődnek.** Az első osztályokban, ugyanugy, mint tavaly, hat éves gyermekeket vesznek föl.

* **„Jaj! a szakállam“ a Bonbonnierben.**

* **Belöttek egy váradi gyáros lakásába.** Tegnap délután Szántó Miksa ablakredőnygyáros Vécsey-utca 4. szám alatti lakásának ablakán eddig még ismeretlen tettes belötte. A szobában szerencsére nem tartózkodott senki s így a fegyvergolyó az ablaktáblát zúzta be és a szemben levő falba furódott. A rendőrség megindította a nyomozást a titokzatos lövöldöző után.

* **Udalaia táncsoport a Bonbonnierben**

* **Adakozás.** A „Schütz Albertné Agnók Otthona“ részére: özv. Amigó Mórné alapítványa nevelésére 1000 leit, özv. Grüner Józsefné és gyermekei 500 leit, Berger Sámuel és neje 200 leit. A leányárvaháznak: Boros Magda születésnapján 100, Weitz Józsefné Talpas 100, Büchler Mártonné 100, Láng Henrik 50 leit. Természetbeni adományokat küldtek: Berdach Jenőné, Krammer Arminné, Friedmann Hermanné, a nőegylet céljaira Krammer Aronné 100 leit. Az összes adományokat hálásan köszöni a nőegylet elnöksége.

* **Vennénk vagy bérelnénk kizárólag elsőrangú koncert zongorát.** Ajánlatokat az Apolló mozi igazgatóságához kérünk.

* **Beiratások az orth. izr. iskolákban.** A helybeli orth. izr. hitközségtől fönntartott elemi fiú- s leányiskolákban az 1922-23. tanévre szóló beiratások f. hó 13-án s 14-én d. e. 9-12 óráig tartatnak meg a fiúiskola helyiségeiben. A születési és iskolai bizonyítványok bemutatása kötelező. A polgári fiú- s leányiskolák I. osztályába beiratkozni szándékozó tanulók a főlvetel iránti kérelmüket f. hó 15-ig kötelesek az iskola igazgatóságához hivatalos órák alatt, d. e. 10-11-ig benyújtani. (Kérvényminta az iskola pedellusánál díjmentesen kapható. A polgári iskolai tanulók beiratkozása f. hó 17-én, 18-án s 21-én lesz d. e. 9-12-ig a fiúiskola helyiségében. A fizetendő díjakról az iskolában kifüggesztendő hirdetményben ad főlvilágosítást az igazgató. A magán- s rendes tanulók javítóvizsgálatának írásbeli része f. hó 17-én d. e. 8 órakor, a szóbeli d. u. 3 órakor veszi kezdetét. A javító vizsgálat díjtalan. A tanév ünnepélyes megnyitása a fiúiskolában 23-án d. e. 8, a leányiskolában d. e. 9 órakor lesz. A rendes tanítás 24-én reggel 8 órakor veszi kezdetét. Az igazgató.

* **Blum harisnyái a legjobbak.**

* **„Vaj van a fejünkön“ sláger operett a Bonbonnierben.**

* **Hölgyek érdeke felkeresni Rimanóczy-utcán Kertész Reklám női-divat szövet, selyem, vászon-üzletét,** mert ott az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* **Olvasóinknak a legőszintebben ajánljuk,** hogy raglán, télikabát és öltöny szövet szükségletét SZEKELY posztó áruházában, Kossuth-utca 5. szám alatt szerezze be, mely cég kelméi megbízható minőségűek és szolid olcsó árai köztudomásúak.

* **Megölte feleségét és anyósát és a holttestüket ládába rejtette el.** Newyorkból jelenti tudósítónk: A medfordi rendőrség letartóztatta Nunie G. Tsekos albán embert, aki megölte feleségét és anyósát, a holttesteket két ládába csomagolta és a ládákat a közeli mezőre szállította. Tsekos, akit elfogtak, elmondotta, hogy szombaton összeveszett feleségével és anyósával valami pénzkérdés miatt. A két nő a veszekedés hevében labdaütővel és késsel támadt rá, ő a két nőt lefegyverezte, feleségét többször mellbeszurta és anyósának elvágta a nyakát. A két holttestet azután a pincébe cipelte. Tsekos vasárnap három gyermekét elvitte az anyjához és visszatért a házába. Aznap este lement a pincébe, a két holttestet feldarabolta és két ládába csomagolta. A ládák fedelét leszögezte, felfogadott egy autóbilt, amelyre feltette a ládákat és ő maga is felült. Az auto sofförje, Clarke észrevette, hogy az egyik ládából vér szivárog. Valamilyen ürüggyel megállította az autót, telefonált a rendőrségre. A rendőrségről azonban nem küldtek azonnal rendőrt. Amikor Tsekos le szállt a kocsiról, Clarke a láda egy repedésén benyult a ládába és megtapogatta a láda tartalmát. Ujra értesítette a rendőrséget, amely most már gyorsan intézkedett. Rendőrök érkeztek a helyszínre, akik a menekülő Tsekost letartóztatták.

* **Szöke Szakál társulatának leg-erősebb műsora e heti.**

* A nyomdászok gyűlése. Vasárnap délután 3 órakor a Kőműves Otthonban (Szacsavay-utca 24.) a nyomdászok gyűlést tartanak több fontos napirenddel. Mindenki megjelenését kéri a Vezetőség.

* Simongáti lányok kottája újra kapható. Az összes zeneiskolákban bevezetett tananyag, hegedűre, zongorára, énekre, csellóra kapható a Hegedűs hírlapiroda zenemű osztályában. Várad legnagyobb kottásboltja.

* Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a belek szabályos működésére. Koprol az ideális és jóízű csokoládé hajtó erre a legalkalmasabb.

* Meglepetést kelt az a nagymennyiségű női divat és vászonáru, mely a Körösparti Áruházba érkezett, melyeket feltűnést keltő olcsó árakban bocsát eladásra. Tisztviselőknek árkedvezmény.

* Manometer! súly, mérleg és mindenemű mérő műszer hiteles javítását, telefon felszerelését, valamint a fémipar szakába vágó javítások, megrendelések legszolidabb napiáron való teljesítését vállalja Rajz Andor elektro és precízió mechanikus, Oradea-Mare, Szalárdi-utca 9. szám. (Rosenzweig-palota.)

* Kabát, kosztüm, öltöny és ruha szövet bevásárlásainál nézze meg a Körösparti áruház szövettömégének választékát, melyhez hasonlókat csak fővárosi nagy áruházak nyújthatnak, hol az árak olcsóbbak, mint bárhol.

* Szeverin és Dragomir kettős a Bonbonnierben.

* Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy raglán, télikabát és öltöny-szövetekben raktáramat eredeti gyári beszerzésű KÜLÖNLEGESSEGEKKEL dusan felszereltem, mely által azokat rendkívüli olcsó árban árusítom. SZÉKELY posztó és bélés áruház Kossuth-utca 5. szám.

* Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy külföldről a nyugati városok legutolsó divatujdonságait hoztam. Kizárólagos mintáim és különleges minőségeim vannak selyem, bársony, tricótkelmékben, csipkében és rövidárudiszokban. Szilágyi Ernő Calea Regele Ferdinand 3. szám.

* Van szerencsém a tisztelt vevő közönséget értesíteni, hogy az őszi uridivat újdonságok nagy választékban megérkeztek. Férfi fehérneműk, teljes urikellengék a legszebb kivitelben, méret után készülnék saját varrodámban. Üzletem szoliditása garantálja a legolcsóbb árakat. Lengyel uridivat kereskedő, Ferdinand király-ut 5.

MEGÉRKEZTEK
szép kivitelben a

NŐI KABÁTOK

800, 900 és 1000 leltől feljebb

Modell Áruház

Szenci úton 6. szám

Fogkrém van sok

FORMODONT

csak egy!

Vöröshagymát

hosszú és makói fajtát prima minőségben ajánlunk waggontelepekben azonnali szállítással.

PÓR TESTVÉREK, Timisoara.

Sürgőnycim: PRODUCT.

Tőzsdei Jelentések

Zürich, szeptember 12. Nyitás: Berlin 0.007, Newyork 557 egynegyed, Páris 3217, Milánó 2487, Prága 1660. Budapest 0.03, Bukarest 255, Bécs 0.0078 egy-negyed.

Bukarest, szeptember 12. Zárlat. Devizák: Páris 1220, London 970. Newyork 215, Róma 958, Zürich 33 háromnegyed, Prága 648, Bécs 31 fél, Budapest 150.

Valuták: Márka 30—40, font 980—985, frank 1255—1275, svájci 40—41, lira 940—958, dinár 210—215, dollár 220—222, osztrák 31 háromnegyed—33 háromnegyed, magyar 90—95, szokol 642—645.

Budapest, szeptember 12. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Berlin 0018—0028, London 87.350—91.750, Milánó 860—915, Páris 1110—1176, Prága 580—624. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, szeptember 12. Zárlat: Berlin 0.004, Amsterdam 219 egy-negyed, Newyork 559, London 2547, Páris 3245, Milánó 2475, Prága 1670, Budapest 0.03 fél, Belgrád 600, Bukarest 255, Varsó 0.0022, Bécs 0.0078 fél.

Szilárd az áremelkedés a pesti értéktőzsdén

Hét milliót emelkedett a nagy Ganz

Budapest, szeptember 12. Az értéktőzsdén a zsidó ünnepek miatt szerdán nem volt üzlet. A mai szerdai magánforgalomban az egyre élénkítő üzletkötés szilárdult. Számottevő áremelkedést jelent irányzat, különösen a cukor értékekben ésavaspiacra. Heti kosztópénz 7—8 százalékkal. A szerdai magánforgalom jegyzései egyébként a következők:

Magyar Hitel 930, Osztrák Hitel 185, Földhitel 475, Angol-Magy. 190—220, Keresk. B. 1500, Köszén 3200—3000, Salgó 760—770, Urikányi 1500, Magnezit 3500, Beocsini 1200, Viktoria bútor 28.500, Ofa 640, Cukor 4300, Ganz-Dan. 43.000, Lipták 9, Izzó 600, Allamv. 500, Nova 75.

Berdach Jenő, Dentist

Oradea-Mare Strada Regele Ferdinand 6.

Foghúzás Lei 10

Fogtömés 25

Kaucsukba foglalt fog 50

Fém korona 100

Arany korona 800

Fogorok az ajkpadlással vagy anélkül, a gyökerek eltávolítása nélkül készülnek.

Videklét 24 órában belüli vizitációval.

ANGOL DIVAT SZÖVETKÜLÖNLEGESSEGEINK MEGÉRKEZTEK.

OLCSÓ ÉS SZOLID KISZOLGÁLÁS!!

HAVAS ÉS GRÜNFELD

POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK.

STR. JOSIF VULCAN (NAGY SÁNDOR UTCA) 14

Nyitott és csukott

autók

bérelhetők minden időben Magyarországra is.

Andriská és Rosenbaum

auto garage, Calvin-utca 15. sz.

Telefon 209. Telefon 209.

Ugyanott Michelin Cablé auto gummi és benzín kapható.

SZÍNHÁZ

METI MŰSOR:

Csüttörtök: Marinka táncosnő, új kiosztásban. A bérlet 3. szám.

Péntek: Fekete zymántok, újdonság 4-szer, B bérlet 4. szám.

Szombat délután: Aranymadár, mérsékelt helyárral.

Szombat este: A hazajáró lélek, újdonság 1-szer, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Nebántsvirág, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Bucsukeringő, új kiosztásban, bérleten kívül.

Hétfő: A hazajáró lélek, újdonság 2-szer, A bérlet 5. szám.

A hét összes előadásaira már vasárnap reggeltől kezdve meg lehet váltani a jegyeket a színház pénztáránál.

— Marinka táncosnő, ez a friss és tiszta muzsika, librettójában pedig kedves, sőt helyenkint szellemes operett új szereposztásban került színre tegnap. Ha egyéges szempontból nem is volt teljesen kifogástalan az előadás, kétségtelen, hogy a szereplők sok ambíciót hoztak képességeik érvényesítésére. Biczó Margit kutyurált hangú énekesnő, aki túl is van már a bemutatkozása során megnyilvánult külső izgalmakon, játékaiban azonban nem tudta a színt és lendületet adni. A szerep túlságosan drámai alafestésén kívül több temperamentum is elérte. Énekezzései tetszettek, Zilahy Irén igen kedves megjelenéssel szürett, pompásan táncol, nála viszont játékbéli modorsága szorult némi diazkrétebb lesimításra. Borovszky elegáns és színe eszközökkel ruházta fel szerepét és ezáltal éneke is kifogástalan, M. Soga száraz karakter — humora hatott, groteszk táncai pedig nagyszerűek, Vigh játékaiban még túl sok a morgás és a könnyű hatásadászat, egyébként ügyes fiatal színész, Balassa a rendőrtörő szerepéből pompás kabinet figurát formált, ötletes és egyéni volt. Ugyilátszik igen használható tagja lesz az együttesnek. Az előadás csak gyöngye házat vonzott. A közönség — ugylátszik — még nem látogatja olyan mértékben a színházat ahogyan az, a színészek lelkes munkája és főleg Parlagi igazgató áldozatkészsége folytán joggal elvárható. A nagyváradi magyar színház kapui ismeretelen súlyos nehézségek árán nyíltak meg; ezt a kultúrkedelmet és anyagi önfeláldozást ma még nem méltányolják azok, akiknek élvezetért, nemesebb szórakozásért töriént ez a munka.

— A hazajáró lélek. E nagyszerű témájú színmű, mely a legnagyobb sikerre számíthat, szombaton este kerül bemutatásra és pedig bérleten kívüli előadásban. A főszerepeit a Hazajáró lélek 3 felvonásos színműnek Jósika, Tóth, Kiss Gyula, Harsányi, Pogány, Balassa, Galambos, Bereng játsszák. A Hazajáró lélek a héten még hetfőn lesz a színház műsorán amikor A) bérletben kerül színre.

— Bucsukeringő. Teljesen új kiosztásban és Hetényi főrendező rendezésében kerül színre Pintér Bóskével a női főszerepben a legnagyobb sikerű operett, a Bucsukeringő, melynek többi szerepeit is új szereplők fogják ellátni. A Bucsukeringő vasárnap este bérleten kívül lesz a színház műsorán Borovszkyval, Pogány Jankával, Misozával, Kiss Gyulával, Gálfi, Kertész, Horváth Mariétával és Sorr Jenővel.

— Aranymadár. Mérsékelt helyárral mellett került szombaton délután előadásra az első jubileum felé közeledő Aranymadár operette. A főszerepeit a nagyszerű táncos operettnek Pintér, Hetényi, Misoza, Gálfi és Vigh fogják játszani. A zenekart Szatmári karnagy vezényli.

Női esőköppeny

francia és angol kották, női bérlet különlegességek érkeztek az „O d England”-ba

Női és férfi harleányok!

— Nebántsvirág Zilahy Irénnek. Ez lesz az első
előadása Zilahy Irénnek, aki ez alkalommal
operett címszerepét Denist fogja játszani. A töb-
b szerepeket Kozma Hugó, Madas, Harsányi, Miso-
Pogány Janka, Béhr Matyi, Galambos és Vigh
játsszák. Ugy a szombat délutáni, mint a vasárnap
előadásra mérsékelt helyárakkal már most
lehet váltani a jegyeket.

MILITER

Dr St. Chereches-Rotaru
&
Ioan St. Popescu
Advocați — ügyvédek
București, Calea Victoriei 124. I.

Üvegkereskedők!

A közelgő lámpa sai-
son alkalmával aján-
lunk raktárról bármi-
lyen nagy tételben fali,
függő és asztali lám-
pákat, lámpasrófokat,
lámpabeleket, kézilámpá-
sokat, lámpaalkatrésze-
ket, opál és kupola-
ernyőket.

**Árunk a legver-
sényképosebbek**
Kérjen árajánlatot!

Komlós Testvérek
üveg és porcellán áruház
Oradea-Mare (Nagyvárad) Nicolae Jorga
(Zöldfa)-utca 13. Telefon 372.

MOZI

— **MAX LINDER**, a világhírű film-
komikus A kis kávéház című rendkívül
szellemes vígjáték főszerepében ma, csü-
törtökön az Apolló moziban és Atlantic
nyári moziban.

— A bécsi Burg és a osodaszép Bel-
vedere látható a Dorian-Filmszínházban ma
utójjára színpadra kerülő „Siegfried és az arany-
5 felvonásos történelmi drámában. A II. Jó-
zsef császár udvarában játszódó látványos
film főszerepét Hugó Werner Kahle játssza. Az
előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor. Holnapról
fogva látható az utolsó évtized legnagyobb-
szerű történelmi filmje: „A hóhér pallosa” c.
7 felvonásos világszenzáció, amelyben a leg-
kiválóbb filmszínészek játszanak. Bővebbet a
holnapi lapokban!

PAPIRHULLADÉKOT

bármily mennyiségben
vesz: **BONNENFELD**
A. R.-I., Str. Pruncul
Carol (Szilágyi Dezső-
utca) 6. szám alatt.

Kárpitos

munkákat vállalok.

KOVÁCS JÓZSEF kárpitos mester
Strada Deák Ferenc-utca 1. szám.

UTLEVELEK

VIZUMOZTATÁST
leggyorsabban és leg-
olcsóbban elintézi az
ENYVESHÁT fényképeszeti
műterem **SAS-paleta**.
Ugyanott fényképek legolcsóbban készülnek.

Kárpitos

munkákat elsőrendű
kivitelben készíti:

GIDÁLI MANÓ
Uri-u. 2. —: Rákóczi-ut 6.

Pályázati hirdetmény.

Az oradea-mare (nagyvárad) izr. Szent-
egylet ezennel a lemondás által megüresedett
titkári állásra pályázatot hirdet.
Pályázhatnak: Mérlegképes könyvelő, ro-
mán, magyar és német levelezésben jártas, fel-
tétlenül vallásos életmódot folytató egyének.
Fizetés megegyezés szerint.
Pályázati határidő f. hó 25 lke. Sajátkez-
leg írt ajánlatok a Chevra Kadischához nyul-
tandók be. (Zárda-utca 2. sz.) Az állás azon-
nal elfoglalandó.

Elnökség.

Nagyvárad szarmazásu,
Budapesten lakó urinó

**teljes ellátásra el-
vállal diákleányt.**

Havi díj: 5000 Lei.

Cím a kiadóhivatalban.

Berendezett 4 szobás lakás

mely áll háló, ebédlő, szalon és
uriszobából, modern elegáns be-
rendezéssel (zongora börgarnitúra)
lakással együtt eladó és azonnal
átadó. Bővebbi cím megtudható

Rákóczi-ut 30. Jobbra Szász Annánál

Estog, Lulow, Hadassim

legjobb minőségben és
legolcsóbban szállítja:

JOSEF RÁTH
Bucuresti, Gasute Postala 200

KAISER-BORAX

le mosás

Mindenkinek nagy
áldás

MINDEN KOTTA

SZÁMONKÉNT

7.50 LEI

A OBOHOT KIADÁSBAN
TIZEZER

SZÁM
RAKTÁRON

Mindent megtalál benne
Jegyzék ingyen

Hegedüs Hirlapiroda
Zeneműosztálya

**HIRDETÉS-
ÁRJEGYZÉK**
ÉS NYOMTATVÁNY NÁL
FONTOS
KELISÉ

MŰVÉSZI KIVITELBEN KÉSZÍTI:
KÖNIG & BAYER
ORADEA-MARE • Str. Pruncul Carol 6

A „NAGYVÁRAD” APROHURDETESI

Egy szö ára 2 lei, vasárnap és ünnepnap 4 lei. A legkisebb apróhirdetés ára 10 szöig 20 lei.

MANOMETER

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:

Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia 1.

Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm **Telefon 315**

LAKÁS

Lakást, bármilyet, 24 órán belül díszkréten közvetít Weisz Gizi, Nyomda-u. 4 154

Olasz központjában 3 4 szobás modern lakást magas ártért vennék. Értekezni Feledi Sándornál, Szaniszló-u. 63 166

Fiatal házaspár egy szobás konyhás lakást keres, csak háztulajdonosokkal tárgyalok. Cím a kiadóban. 177

Alkalmazás

Mindenes főzőnő jó bizonyítványokkal keres kis család. Cím a kiadóban.

Suche zu grössere Kind in intelligentes deutsches Fräulein. Epstein, Rimanóczy Gasse 9. 178

Mindenes szakácsnő azonnala keresek. Havi fizetés 400 lei, Mezőtelegd, Pályaúdvár, postamester-nő 186

Perfect modai munkaerő azonnali beépítésre állást keres. Cím a kiadóba kérek. 191

Gyakorlott magyar-német gép és gyorsírónő, fiatalabb erő, jó kézirással felvétetik. Ajánlatok csak írásban, fizetési igény megjelölésével a Nagyvárad Vasútiút és Gépgyár r. t. hoz nyújtandók be. 192

Jobb német leány állást keres kisebb ur családhoz mindenesnek. Cím a kiadóba kér. 193

Sürgősen eladó nálam bizományban levő kisebb nagyobb valódi perzsa szőnyegek és többeszt tárgyak **Alkalmi vételek!**

Sternberg Nagyvárad, Kishídő Telefon 13-45. szám

Str. Regele Ferd. 9.

Ozv. PETRI ÁRPADNÉ látszerészeti üzletében

Herbst ékszerész most magas ártat fizet **Brilliantért, Aranyért, Ezüstért**

Perzsa szőnyeg szövésház egyes csomózó és tanuló lányok jó fizetéssel felvétetnek Dangelegi, Petőfi u. 16. II. ajtó, 194

Adás-vétel

Fehér és fekete cserna harisnyák érkeztek Weinbergernéhez, Zárda u. 1. 100

Házak eladók. Házak adók. Megbízhatóságunk. Kőcsizinnél. Magánbörze. Jutalékkal helyszíni Adásvételi Rtg. Petőfi Terasz 12. — Ertekezési helyszín.

Vas és rézbutor készítő műhelyem! Saguna (Kapucinus) utca. **Szaosvay-u. 63.**

szám alá helyeztem át, ahol gyári árban kaphatók: ágyak, éjjeli szekrények, gyermekágyak, összehajtható vaságyak, mosdók, vasfogasok, sportkocsik, gyermekbiciklik,

Sodronyágybélételek Kórházak, intézetek és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

Eladó magánház elfoglalható 4 szobás, fürdő szobás, modern lakással. Értekezni Széles-ut 44, Balogh, 163

Eladó nagyon szép sifon batist himzett és ajtós női ingek, nadrágok és leibchenek nagyon olcsón kézi munka szőkecsinokok Rákóczi-ut 30 jobbra Szász 130H

Eladó zöld szövet abrosz és 2 ággyerítő, továbbá vatta és pelyp paplan, Rákóczi ut 30. sz. jobbra, Szász. 170H

Uj négyesobás magánház. elfoglalható lakással, ismét kocsizinnél eladó, Péchy, Szent János-utca 1. sz. 152H

Caodaszép perzsa szőnyeg átvétők kaphatók csak 10 napig Rákóczi u. 30. jobbra, Szász. 169H

Eladó 3 és fél méter fekete szövet, nagyon olcsón, Rákóczi-ut 30. sz. jobbra. 168H

Papírhuiladékok minden mennyiségben veszünk, Sonnenfeld nyomda Str. Prințul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 6. sz.

Órák

szakszerű javítását a legkomplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

végi Teleky-utca 9 alatt.

Jutányos árak. Precíz munka.

Saját találmány, 5 évben egyszer huzandó asztali díszóra eladó.

Ruha ólmot

keres megvételre a

Sonnenfeld Adolf nyomda Rt.

Szilágyi Dezső-utca 6. sz.

Eladó kézimunkák, filateritók és motívok, kötött terítők, typeenek, kézimunka yopur csipke betéti és motívok, fehér himzett terítők, montirozatlan diványpárnák, kelin abrosz, egy horgolt kendő, egy barna kötött cep, fehér stórok, fehér kézimunka abross, matyo himzésű falvédő és aál, zsebkendők, ágyhuzatok, abrossok ezalvétával, fehér pohárszék, asztal két felét, egy előszoba fel, uriszoba, ebédlő, háló és szalonberendezés, nagy ebédlőszőnyeg, átvétők, perzsa abross, szmirna szőnyegek, batik lámpa ernyők, 1 cello, 1 hegedű, ebédlő csillár, porcellán szerviz, festmények, fehér és fekete kőcsag, indiai ezüst aál, egy nagy és egy kis szővőszék, kötött ruhák, sveter, Ha eladó fehérneműje vagy kézimunkája van, okvetlen hozza blzományi eladásra. Rákóczi ut 30 jobbra, Szász. 13

Vaská'yhák, szekrény, asztal, egy sötétkék női koeztüm és ruha eladók Dr. Fiedl, Alepi utca 11. 189

Birtok, 270 hold, Nagyváradtól 3/4 órányira, gazdasági épületekkel eladó. Értekezni Rákóczi-ut 39. 190

VESZÜNK! szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és iroda-berendezéseket, Wertheim készsát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk: 1901

Frankel és Fia Mezőy Mihály-utca 10.

Prima lekvárnak való szilva kapható Szarvasor 19. szám alatt. 188

Egy télikabát és egy őszi átmeneti felöltő eladó, Szaosvay u 43 172

Eladó 182 használt, különböző méretű vasherdő, literenként 4 lei 30 bani egységárban. A hordék összes ürtartalma 65850 liter. Értekezni Hagadom János mérnökkel, Tilosgd (Mezőtelegd) 187

Magas árban veszek

brillians, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaelást, arany és más hamis logákat

Freund Benjámin

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regale Ferdinand (Rákóczi-ut) 11 szám. Széchenyi-szálló épület. Ékszer alkalmi áron kapható

Harisnya, keztyű, zokni, zsebkendő, csipke, szallag és különféle divatárak dus választékban és olcsó árban

Szenszki Miklósnál Sas Passage, Tarsoly vas üzlettel szemben.

Ismét magas árban veszek arany ezüst és brillians tárgyakat **KLEIN** ékszerárúház Avram Iancu (Kossuth-a.) 4

Különfélék

Elveszett a Színház utcától a Zöldfa-utcaig es paróká B-csületes megtaláló vigye le Jeremiához. Bányasor 23. sz. ahol illő jutalomhan részesül.

Filestopolónók munkát vállalhatnak naponta d. u. 5-ig. Ivinyiné, Nilgess-telep Repülőtér mellett

Gépsajórozás, gouvérplissé munkák olcsón jól készülnek. Str. Alexandru (Teleki u.) 22. N

Utlevélekhez, bérletekhez legjutányosabban készit fényképeket Zankó fényképész, Szaniszló-utca 25. szám.

Alkalmi vétel

Szölobirtok Nagysötétágo 18 kat. hold, melyből 1 kat. hold szőlő, 3 kat. hold lucernás természetesen felszereléssel, 4 e 2 szobás ur lakással, itálló és cselédházzal, nag betonpince, bor és prés házzal, 2 kuttal cca 400-500 hl. bormérés kilátással, 800.000 leiert eladó. 120 nagy hold f'dbirtok Bánságban (Foronál) holdanként 20 000 lete eladó. — Ezenkívül több kisebb-nagyobb szőlő, hábaköltözhető lakással eladó. — Butorozott szobákat, lakás és üzlethelyiségeket tudunk. Csereléseket előjegyezve. Bizományi eladásra bírt mit elfogadunk, antik poharak, porcellánokat é áveg szervizeket magá árban megveszünk. Utlevéleket vizumozunk 24—48 óra alatt. Női és férfi ruhák, bundák, cipők, valamint ebédlőháló, szalon butorok, sácrater, commód, festmények, szőnyegek, tükrök, vázák stb. igen olcsón eladók.

„ARDEAL” Str. Postel No. 8. (Uri-u.

Remélem

tudja már, hogy leggyorsabban intézi el utlevéleit és vizumát Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben **DEUTSCH és FIA** futáriróddja Pannónia kávéház

Asztalos

műhelyemet megnagyobbitva áthelyeztem. Kitűnő munka Szolid árak.

Tiszay asztalos Kapucinus-u. 7

WILHELM FEUCHTZWANG reprezentantul al firmoi
GOITEIN, MICHAEL & Co. WIEN
TIMIȘOARA. Telegr.: Polychemie Timișoara. Telefon: 19-78

Vegyí cikkek en gros. ♦ Raktár Timișoara.

Az őszi szezonra való ujdonságok megérkeztek

FUCHS bőrruha üzem

Oradea-Mare—Nagyvárad, Calea Victoriei (Kolozsvári utca) 1. szám

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv. Társ.